

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прзз 9/2022
28.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула, Јелене Ивановић, Татјане Вуковић и Бојане Пауновић, чланова већа, са саветником Горданом Војновић, као записничарем, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Пtz 492/22 од 13.07.2022. године против правноснажне пресуде Прекршајног суда у Нишу 31 Прм 134/21 од 25.03.2022. године, у предмету прекршаја, у јавној седници већа одржаној дана 28.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **УСВАЈА, УКИДА СЕ** пресуда Прекршајног суда у Нишу 31 Прм 134/21 од 25.03.2022. године и предмет враћа Прекршајном суду у Нишу на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Прекршајног суда у Нишу 31 Прм 134/21 од 25.03.2022. године, окривљени АА, од оца ББ, рођен ...2003. године у ..., држављанин Републике Србије, са пребивалиштем у ..., Булевар ..., ученик, није осуђиван ни прекршајно кажњаван, ЈМБГ ..., оглашен је одговорним што се дана 05.05.2021. године није одазвао позиву за увођење у војну евиденцију у Центар Министарства одбране за локалну самоуправу Ниш, Београдска бб, Ниш, а позив за увођење у војну евиденцију му је уручен дана 25.03.2021. године, чиме је учинио прекршај из члана 11. у вези члана 126. Закона о војној, радној и материјалној обавези, па му је на основу наведеног законског прописа и члана 50. став 1. Закона о прекршајима изречена опомена, а на основу члана 145. Закона о прекршајима окривљени је ослобођен плаћања трошкова прекршајног поступка.

Против правноснажне пресуде Прекршајног суда у Нишу 31 Прм 134/21 од 25.03.2022. године, Републички јавни тужилац је подигао захтев за заштиту законитости због битне повреде одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 2. тачка 4) у вези члана 93. став 1, члана 157, члана 187. и члана 293. Закона о прекршајима, а у вези члана 54. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица. Наводи да је првостепеном прекршајном суду достављен захтев за покретање прекршајног поступка против окривљеног малолетног АА, од оца ББ, са погрешно наведеном адресом пребивалишта. На ту адресу је првостепени суд покушао преко родитеља да уручи позив, а како у томе

није успео позив је истакнут на огласну таблу суда са погрешном адресом: ..., Булевар ..., на којој окривљено малолетно лице са својим родитељима нема пребивалиште. У наведеном позиву, сходно члану 187. став 7. Закона о прекршајима, првостепени прекршајни суд није упозорио окривљеног, како то наводи у разлозима своје пресуде, да ће у случају неодазивања одлука бити донета без његовог саслушања, већ га је упозорио да ће бити принудно доведен. Такође, првостепени суд је дан пре доношења пресуде, поднеском Центра за социјални рад „Свети Сава“ Ниш, био упознат да малолетни АА има пребивалиште у селу ..., Општина ... и да је захтев за давање мишљења о малолетнику прослеђен Центру за социјални рад у Прокупљу. И поред овог сазнања, без мишљења Центра за социјални рад у Прокупљу, суд доноси пресуду у којој наводи да је пребивалиште окривљеног у ..., Булевар ... и оглашава га одговорним. На ову погрешну адресу суд упућује пресуду, а потом након провера пресуду упућује на праву адресу. Сматра да је таквим поступањем првостепени прекршајни суд учинио битну повреду одредаба прекршајног поступка из чл. 157. и 187. у вези члана 293. Закона о прекршајима, а у вези члана 54. став 1. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица („Службени гласник РС“, бр. 85/05), јер у току прекршајног поступка окривљеног није позвао на његову стварну адресу пребивалишта, па му је повредио право на одбрану у смислу члана 93. став 1. Закона о прекршајима, а што је утицало на доношење законите и правилне пресуде. На основу изложеног, закључује да окривљено малолетно лице није било уредно позвано да се изјасни о чињеницама и доказима који га терете и да изнесе све чињенице и доказе који му иду у корист, јер је позвано преко родитеља на адреси пребивалишта која уопште не одговара стварној адреси пребивалишта, иако је суд констатовао да је окривљени уредно позван, а уредно позивање окривљеног и његово саслушање је било неопходно ради доношења правилне и законите одлуке. Предлаже да Врховни касациони суд усвоји захтев и укине побијану пресуду, а списе предмета врати Прекршајном суду у Нишу на поновни поступак и одлуку.

Врховни касациони суд је обавестио о седници већа Републичког јавног тужиоца, који, иако уредно обавештен, није приступио.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану одлуку, у смислу члана 286. Закона о прекршајима ("Службени гласник РС", бр. 65/13, 13/16, 98/16-одлука Уставног суда, 91/19-други закон, 91/19), Врховни касациони суд је нашао да је захтев основан.

Из стања у списима произлази да је Прекршајни суд у Нишу, по захтеву Министарства одбране - Регионални центар МО Ниш бр. 4552-1 од 20.09.2021. године, донео решење 31 Прм 134/21 од 27.09.2021. године којим је покренут прекршајни поступак против окр. АА, ЈМБГ ..., са пребивалиштем у Србији, ..., Булевар ..., због прекршаја из члана 126. Закона о војној, радној и материјалној обавези. На наведену адресу пребивалишта окривљеном мал. АА је послат позив 31 Прм 129/21 од 27.09.2021. године ради његовог саслушања у поступку, а иста адреса је означена и у наредби суда 31 Прм 134/21 од 14.10.2021. године о истицању тог позива као писмена на огласној табли суда. Службеном белешком 31 Прм 134/21 од 22.10.2021. године констатовано је да је наведени позив – писмено са захтевом истакнут на огласној табли од 14.10.2021. до 21.10.2021. године, уклоњен са огласне табле дана 22.10.2021. године у складу са чланом 160. Закона о прекршајима. Из дописа Центра за социјални рад

„Свети Сава“ Ниш број 02 56063-20145/2021 од 22.03.2022. године, који је у Прекршајном суду у Нишу примљен дана 24.03.2022. године, произлази да је наведени орган дошао до податка да мал. АА има пребивалиште у селу ..., Општина ..., те да је ради достављања траженог мишљења захтев прослеђен Центру за социјални рад у Прокупљу. У побијаној пресуди Прекршајног суда у Нишу 31 Прм 134/21 од 25.03.2022. године као адреса пребивалишта окривљеног мал. АА означено је: ..., Булевар ... број .., а у образложењу пресуде је наведено да се доноси без саслушања окривљеног применом члана 187. став 7. Закона о прекршајима. Списима предмета здружен је и извод из претраге података Министарства унутрашњих послова од 05.05.2022. године, према коме лице АА са ЈМБГ као у побијаној пресуди, има уписано пребивалиште на адреси: ... општина Из повратнице у списима произлази да је пресуда Прекршајног суда у Нишу од 25.03.2022. године уручена оцу мал. окривљеног, ББ, дана 13. маја 2022. године на адреси ...,

Одредбом члана 93. став 1. Закона о прекршајима прописано је да се пре доношења одлуке, окривљеном мора дати могућност да се изјасни о чињеницама и доказима који га терете и да изнесе све чињенице и доказе који му иду у корист, осим у случајевима предвиђеним законом.

Одредбом члана 157. став 1. Закона о прекршајима прописано је да се позив ради саслушања окривљеног, односно давања писане одбране или за саслушање сведока, као и све одлуке од чијег достављања тече рок за жалбу достављају лично, осим када је овим законом другачије прописано. Према одредби члана 158. став 1. истог закона, писмено за које је у овом закону одређено да се лично доставља, предаје се непосредно лицу коме је упућено на адресу на којој је пријављено или коју је саопштили надлежном органу приликом откривања прекршаја.

Одредбама члана 187. Закона о прекршајима прописано је да се присуство окривљеног при извођењу радњи у прекршајном поступку обезбеђује његовим позивањем, а позив окривљеном упућује суд (став 1.); окривљени који треба лично да присуствује извођењу радњи у прекршајном поступку, односно лично да учествује у њиховом извођењу, позива се писаним позивом (став 2.); када се окривљени позива да лично приступи јер је његово саслушање неопходно, у позиву ће се упозорити да ће у случају неодржавања бити доведен (став 6.); ако за утврђивање чињеничног стања присуство окривљеног није неопходно, у позиву ће се упозорити да ће у случају неодржавања одлука бити донета без његовог саслушања (став 7.).

Према члану 293. Закона о прекршајима, малолетник се позива преко родитеља, односно законског заступника, осим ако то није могуће због потребе да се хитно поступа или из других оправданих разлога (став 1.); ако се малолетник не позива преко родитеља, односно законског заступника, суд који води прекршајни поступак ће их обавестити о покретању поступка (став 2.); малолетнику се не могу достављати писмена истицањем на огласну таблу суда (став 3.) .

Одредбом члана 291. став 1. истог закона прописано је да се у прекршајном поступку према малолетнику примењују одредбе ове главе, а остале одредбе прекршајног поступка предвиђене овим законом само ако нису у супротности са овим одредбама.

Одредбом члана 72. став 1. Закона о војној, радној и материјалној обавези („Службени гласник РС“, бр. 88/2009, 95/2010, 36/2018) прописано је да се војни обвезник води у евиденцији према месту пребивалишта.

Имајући у виду изложено, основано се у захтеву за заштиту законитости указује да је у конкретном случају првостепени прекршајни суд у току прекршајног поступка повредио право одбране мал. окривљеног АА, чиме је учинио битну повреду одредаба прекршајног поступка из члана 264. став 2. тачка 4) Закона о прекршајима. Ово стога што окривљеном малолетном лицу у прекршајном поступку није уредно уручен позив ради његовог саслушања (са захтевом за покретање прекршајног поступка), како то погрешно закључује првостепени прекршајни суд у побијаној пресуди, јер окривљени није позиван на стварној адреси његовог пребивалишта - село ..., општина ..., на коју адресу је суду указано дописом Центра за социјални рад „Свети Сава“ Ниш од 22.03.2022. године. Осим што не садржи стварну адресу пребивалишта окривљеног, у позиву није садржано ни упозорење у смислу члана 187. став 7. Закона о прекршајима да ће у случају неодржавања одлука бити донета без његовог саслушања, а доставу таквог позива суд је вршио на основу члана 160. Закона о прекршајима, занемарујући прописано чланом 293. став 3. у вези члана 291. истог закона да се малолетнику не могу достављати писмена истицањем на огласну таблу суда. Како наведеним поступањем окривљеном малолетном лицу није дата могућност да се у току поступка изјасни о чињеницама и доказима који га терете и да изнесе све чињенице и доказе који му иду у корист, повређено је његово право на одбрану из члана 93. став 1. у вези члана 293. Закона о прекршајима на чију примену упућује одредба члана 291. став 1. истог закона.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 287. став 4. Закона о прекршајима, одлучио као у изреци пресуде, с тим што је у поновном поступку прекршајни суд дужан да поступи по одредби члана 290. овог закона.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ

дана 28.11.2022. године, Прзз 9/2022

Записничар
Гордана Војновић,с.р.

Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић